

Шеховцова Г.В., магістрант гр. МБГ-17-мз

Архіпова К.К., старший викладач – науковий керівник

ЄДНІСТЬ І ГАРМОНІЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИЗАЙНУ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Запорізька державна інженерна академія кафедра МБГ

Анотація. У статті розглянуті поняття елементи дизайну, міське середовище, головні аспекти їх взаємозв'язку. Розкрита необхідність сприйняття гармонії, єдності елементів дизайну в міському середовищі як єдине ціле, відзначена різниця понять їх призначень.

Ключові слова: *Гармонія, елементи, дизайн, міське середовище, єдність, взаємозв'язок.*

Постановка проблеми. У людини виникає потреба не тільки пізнати об'єктивні закони миру, але й представити їх системно, як світоустрій, і виявити його значення для розвитку особистості; не тільки пізнати мир, але й затвердити в ньому себе всіма своїми почуттями, виявити всі свої творчі сили й насолодитися їхньою вільною грою.

Формування середовища проживання, у тому числі дизайн міського середовища, ставиться до числа найбільш актуальних проблем, розв'язуваних сучасним фахівцями-дизайнерами. Принцип проектування міських просторів різного типу і їх елементів, сучасним станом і історією розвитку міського середовища в різних культурах, коштують у ряді важливих життєвих проблем, що формують у людях активних учасників формування навколишнього предметного середовища, виховання й вираження культури й естетичного смаку суспільства. Єдність міського середовища формуються під впливом багатьох факторів і протягом тривалих періодів часу.

Міське середовище - це синтез архітектури й ландшафтного дизайну, яку слід уважати новою художньою реальністю нашого буття, що підлягає всеосяжному культурному й архітектурно-дизайнерському проектуванню. Для цього потрібен був новий вид творчої діяльності – ландшафтний дизайн, що представляє собою специфічну діяльність, що займається проектуванням відкритих об'єктів середовища.

Зміст ландшафтного дизайну міського середовища - складання емоційно-технологічного сценарію, що визначає ефективність і художню націленість, що відбувається. У зв'язку із цим особливу увагу фахівців повинне бути звернене на ті елементи міського середовища, які повинні задовольняти естетичним, функціональним і культурним потребам. Середовище сучасного великого міста стає усе більш конфліктної, незбалансованої, а найчастіше й антигуманної багато в чому завдяки руйнівному впливу людини на природну основу ландшафту.

Дизайн міського середовища» розуміється нами як комплексне формування суспільних просторів міста, розташованих на рівні першого поверху міської забудови, що й забезпечують життєдіяльність міського співтовариства. Поняття «дизайн міського середовища» прийшло на зміну розповсюдженому в другій половині минулого століття й звичному всім нам терміну «малі архітектурні форми», що трактував елементи вуличних меблів і встаткування тільки як окремі деталі архітектури суспільних просторів міста.

Проблема організації високомісського міського середовища вже не один десяток років хвилює архітекторів, художників і дизайнерів. Перші спроби комплексного підходу до оформлення вуличного простору у великих містах України ставляться до середини минулого століття. На жаль, обмежений спектр можливостей, якими розташовували архітектори й дизайнери в той час, не дозволяв провести розробку дизайну й комплексное благоустрій міського середовища. Як правило, облаштованість міських територій виконувалася фрагментарно, практично без «прив'язки» до вже складеної навколишньої

забудови, без розробки дизайн - проекту. А нерегульована «ринкова стихія» середини 90-х років привела до безсистемного заповнення вулиць. Ідея інтегрованого підходу до формування дизайну міського середовища сьогодні загальною призначена й надзвичайно актуальна. Адміністраціями багатьох великих і середніх українських міст розробили Програми комплексного благоустрою суспільних територій. Практично всі ці Програми базуються на використанні сучасних і високоякісних «малих архітектурних форм» і «елементів комплексного благоустрою» для проектування й реалізації дизайну міського середовища. Метою єдності й гармонії елементів дизайну міського середовища - є розробка проектів і створення виробництв по випускові комплектів міських меблів (крамничок зі спинками, ослонів, урн, вазонів), об'єднаних єдиним стильовим розв'язком, що враховують усі зростаючий рівень вимог до якості, асортиментів, надійності.

У єдності й гармонії створюваного виражається й істота самої людини, і його відношення до цього предмета. Тому лише той предмет можна назвати гарним, у якому повно виражена не тільки його суспільна цінність для людини, але й суспільна сутність самої людини.

Красу ми відчуваємо через форму предмета, але це не чисто формальна краса, не якість тільки самої цієї форми. Естетична діяльність людини проявляється по-різному в сфері матеріального виробництва й у мистецтві, спеціалізованій художньої діяльності зі своїм особливим наполегливістю до мети, способом вираження й споживання. У цілому ж вона є генератор "виразних форм будь-якої сфери діяльності (у тому числі художньої), дана як самостійна й почуттєво - цінність, що безпосередньо виражається, елементів дизайну міського середовища". Як велике значення не надавалося б функціонуванню об'єкта, зручності користування їм і його економічності, все-таки цього недостатньо, щоб повністю задовольнити сучасні вимоги. Людина висуває свої вимоги й у відношенні певних соціально-обумовлених естетичних параметрів.

Висновки: Саме для створення єдності й гармонії елементів дизайну міського середовища слід указати на те, що архітектори-дизайнери повинні вирішувати естетичні завдання одночасно й у тісному зв'язку з розв'язком питань зручності, естетичного осмислення матеріальної основи комплексу або середовища. Повинна дотримуватися зв'язок з функціональною доцільністю й технічною досконалістю, не обмежуватися гармонізацією форми..

Позитивна естетична оцінка елементів дизайну міського середовища завжди є цілісний критерій оцінки досконалості певного добутку або предмета. Суть справи полягає в тому, що естетичне (у тому числі й художнє) в елементах дизайну народжується, насамперед, на основі раціонального функціонального розв'язку певного матеріального середовища або матеріального предметного оточення основні процеси, що забезпечують, життєдіяльності. Цілісність міського середовища складається з багатьох рис, серед яких, насамперед, доцільність планувальної структури міста, гармонічний зв'язок усіх його елементів, своєрідність міського середовища, що виникає в результаті вмілої комбінації нової архітектури з історичними пам'ятниками, а також використання конкретної природної ситуації. Але й це ще не все. Але іноді красу й навіть художню образність зводять лише до гармонійності зовнішньої форми. Повсюдно ми зустрічаємося на практиці з нерозумінням ролі й місця так званої " формальної краси", з тим, що окремі "майстри" змішують, ототожнюють критерії краси й критерії мистецтва. Взаємодія природного й штучного середовища все частіше здобуває форму наростаючого тиску міської забудови на навколишній ландшафт. Місто продовжує "завойовувати" прилеглі території, незмінно скорочуючи природний потенціал і вносячи набагато більше хаосу, чому гармонії в найближче природне оточення.

Розгляд міста як різновиду антропогенного ландшафту, підданого інтенсивному впливу людини, визначає не тільки необхідність раціонального використання природних ресурсів, але й пошук шляхів часткового заповнення природного потенціалу території.

Хочеться закінчити статтю, що ми бачимо філософський зміст моделі формування стійкого міського середовища в розробці методів і принципів, розмірних існуючої гостроті реальних проблем суспільства.

Єдність і гармонія елементів міського середовища розглядається як комплекс методів по формуванню стійкого міського середовища: зорове розширення простору; спланована зміна пейзажу; імітація природного ландшафту; інтегрування архітектури з оточенням; реновація історичних ландшафтів; різноманітність міської природи; використання архітектурних стилів; створення «духу місця». Різноманіття використовуваних методів дозволяє розширити організаційні можливості формування стійкого міського середовища.

Література:

1. Архітектура. Короткий словник-довідник. / За загальною редакцією А. П. Мардера. - К.: Будівельник, 1995. - 334 с.
2. Н. В. Бауер. «Культура формування стійкої міської середовища методами ландшафтного дизайну» СРСР, 2005.
3. Архітектура СРСР, 1955.